

GOMBATERMESZTÉS FARÖNKÖN

1. A TERMESZTÉS RÖVID ÁTTEKINTÉSE.

A nem régen döntött fát 30-40 cm-es rönkökre fűrészeljük fel és a csírát a vágásfelületekre helyezük. A rakatot kiszáradástól, fénytől védjük. A rönkök 5-10 hónap alatt átszövődnek és ezután egyenként kihelyezhetők a kertbe, a földbe állítva. Itt 3-4 évig teremnek, az esetleges locsoláson kívül más rendkívüli kezelést nem igényelnek.

2. TERMESZTHETŐ GOMBÁK.(RÉSZLETESEN LÁSD AZ ÁLTALÁNOS TÁJÉKOZTATÁSBAN)

Kezdő gombatermesztőknek elsősorban a laskagombákat ajánljuk, ezek között is van választék. Egyéb gombákat csak kisebb tételben termesszünk

- laskagombák (*Pleurotus spp.*): hibridek, szaka, nyári laskagomba, laskapereszke, ördögszekér laskagomba
- shiitake (*Lentinula edodes*)
- nameko tökegomba (*Pholiota nameko*)
- déli tökegomba (*Agrocybe aegerita*)
- téli fülőke (*Flammulina velutipes*)
- süngomba (*Hericium erinaceus*)
- pecsétviaszgomba (*Ganoderma lucidum*)

3. ALKALMAS FAANYAG.

A fa egészséges, taplómentes, még eléggé lédús legyen, de a döntés után várjunk 2-3 hetet. Mellőzzük a fenyőféléket és az akácot, a tölgyek közül részesítsük előnybe a csertölgyet. A puhafák (lágú fák) előbb termőre fordulnak és 2-3 év alatt leteremnek (nyár, nyír, fűz, éger, hárs, vadgesztenye). Alkalmos kemény fák: bükk, csertölgy, juhar, gyertyán, kőris, szil, platán, dió, alma, körte, cseresznye. Az ördögszekér laskagombának puha fákat javaslunk. A felsorolás elsősorban a laskagombákra vonatkozik, a többi gomba esetében nincs kellő tapasztalat, ezért javasoljuk az „óvatosságot”, a kisebb tételben való termesztést.

4. OLTÁS, ÁTSZÖVÉS.

A hosszabb rönköket 30-35 cm-es darabokra fűrészeljük fel, lehetőleg oltás előtt. Ezután az átszövés helyén rakatot képezünk belőlük úgy, hogy a vágásfelületekre (legalulra is) vékony rétegben (egy sor szem elég) rászórjuk a szétmorzsolts gombacsírát.

A rönköket azonban a végleges helyükön is beolthatjuk (lásd a rajzot), perforált (kilyuggatott) fóliát, majd földet helyezve rájuk. Egy üveg vagy zacskó (5 liter) szemcsírával 150-200 kg faanyag oltható be. A rakatot perforált fóliával védjük a kiszáradástól, de a napfénytől is védeni kell (a fóliára földet helyezünk a szabadban). Az átszövődés 15-25 °C-on 5-10 hónapig tart, a faanyagtól és a gombafajtól függően. Leggyorsabbak a laskagombák puhafákon: a tavaszi oltás ősszel már biztos termőre fordul. A megvásárolt gombacsírát száraz, hűvös helyen 1-2 hétig tárolhatjuk. A megbontott, félbemaradt üveget, zacskót szakszerűen zárjuk vissza, egy hétig tárolhatjuk hűvös, szellős, tiszta helyen.

Ismert egy másik oltási módszer is, melynél a hosszabb rönkökbe, visszamaradt tuskók vágásfelületébe 5-15 cm-es kötésben 5-6 cm mély lyukakat fúrunk és ezekbe gombával átszőtt „fatipliket”, 5-6 cm-es fapálcikákat helyezünk. Szélesebb lyukakba szemcsírát is tömhetünk.

5. TERMŐRE FORDÍTÁS, TERMÉS.

Tavaszi, nyár eleji oltás esetén a rakatot augusztus végén – szeptember elején szedjük szét, őszi oltás esetén tavasszal. Az egyes rönköket kertben, árnyékos és szélvédett helyen (fák alatt, falak, sövények északi oldala mellett stb.) egymástól 20-25 cm-re a földbe süllyesztjük úgy, hogy csak egy negyed részük álljon ki. A rönkök azonban árnyékolt, süllyesztett ágyban is elhelyezhetők.

A gombák többsége tavasztól késő őszi teremhet, az alacsonyabb hőmérsékletet kedvelők inkább csak ősszel (késői laskagomba, ördögsekérgomba, nameko tökegomba, süngomba, de a téli fülőke csak tél elején és tél végén). Csíravásárláskor rákérdezhetünk az adott gombafajta természetére. A termés „hullámokban” jelentkezik, vagyis 30-40 naponként. Hosszan tartó szárazság esetén öntözéssel kiválthatjuk a termést. A pecsétviaszgomba – taplógomba lévén – igen lassú növekedésű, ami 2-3 hónapig is eltarthat. Amíg növekszik, addig a kalap széle világosabb. Kevesebbet terem, mint a laskagombák, igaz, a víztartalma is kisebb.

100 kg faanyag 3-4 év alatt 20-25 kg gombát adhat le. Gombalegyek károsítása ritkán fordul elő, vegyszeres védekezés nem lehetséges, ne hagyjuk elöregedni a gombákat. Meztelen csigák összegyűjtése céljából helyezünk ki félbevágott burgonyákat, vagy nedves (esetleg sörös) rongyokat éjszakára, vagy szórjunk a rönkök közé mészpport, szuperfoszfátot vagy fahamut. A gombákat fiatalon szedjük le (kalap széle még begöngyölt), ne hagyjuk elöregedni.

Egyéb tudnivalókat (árak, címek stb.) lásd az általános tájékoztatóban (VI. fejezet).

Mogyoród, 2017. majus.

Szili István

(+36-30-921-3388)

